

RAKENNUSPAIKKA	KOLI, 422-411-0009-0054
Kiinteistön nimi	Ylä-Kolintie 4, 83960 Koli
Pinta-ala	RUKOUSHUONE
Rakentamismääräykset	4220 m ²
Asemakaava	YK Kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialue
Rakennettu kerrosala	Asemakaava AK 944
	403 m ²
HAKIJA	Lieksan srk
	Mönninkatu 13, 81700 Lieksa
TOIMENPIDE	Rakentamislupa
TOIMENPIDE	Rakennuksen peruskorjaus ja sisätilamuutokset sekä talousrakennuksen purkaminen
Muutosalan laajuus	362 m ²
Kuuleminen	Naapurien kuuleminen on suoritettu.
Suunnittelija	Pääsuunnittelija Antti Jussi Einari Ihalainen
LAUSUNNOT	
Lausunnon antaja	RAKENNUSTARKASTAJAN SELVITYS
Sisältö	<p>Rakennus ei ole nykyisellään alkuperäisen ratkaisun mukainen, vaan vuosien saatossa on tehty korjauksia ja muutoksia, jotka on todettu turvallisuuden ja terveellisyyden kannalta ilmeisen haitallisiksi. Alkuperäisen rakennuksen julkisivurakenteen lämmöneristeen lisääminen ja kylkeen rakennettu lisäosa eivät ole olleet kosteusteknisesti toimivia. Kohteessa on todettu laajoja kosteuden aiheuttamia vaurioitumisia, joiden vuoksi on päädytty suunnitelmissa esitettyihin laajoihin korjauksiin turvaamaan rakennuksen turvallinen ja terveellinen käyttö tulevaisuudessa.</p> <p>Ottaen huomioon rakennuksen käyttötarkoitus (kokoontumistila), korjaus- ja muutostyön luonne ja henkilöturvallisuuden vaarantumisen estämiseksi paloturvallisuuden ja esteettömyyden parantaminen on tarkoituksenmukaista. Luiskan rakentaminen heikentää rakennuksen arvoa mutta ei oleellisesti ja em. seikkoihin viitaten luiskan rakentaminen on välttämätön. Hakija on antanut vastineensa Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausuntoon ja esittää tarkennuksia suunnitellusta hankkeesta. Vastineessaan hakija mm. toteaa, että alapohja voidaan uusia maanvaraisen ratkaisun sijaan myös tuulettavana. Lisäksi ovet ja ikkunat on tarkoitus toteuttaa puurakenteisina.</p> <p>Suunnitelluilla julkisivumuutoksilla ei juurikaan heikennetä rakennuksen kulttuuri- ja rakennushistoriallista arvoa ja sen luonne Kolin kylämaisemassa säilyy. Talousrakennuksen purkaminen ei vaikuta heikentävästi nyt rakennettuun miljööseen. Hanke ei voida sanoa turmelevan kylämaisemaa.</p> <p>Sovelletut lainkohdat: RakL 12 §, 16 §, 29 - 32 §, 41 §, 42 § 3 mom., 43 §, VNa 848/2017, VNa 782/2017, VNa 241/2017</p>
Lausunnon antaja	Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo
Lausuntopvm	10.06.2025
Tulos	lausunto
Sisältö	Lieksan kaupungin rakennusvalvonta pyytää Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausuntoa Lieksan seurakunnan omistaman Kolin

työkeskuksen (rukoushuone) peruskorjaussuunnitelmasta. Suunnitelmien mukaan toimenpiteinä olisi muun muassa rakennuksen sisäänkäynnin, ulkoverhouksen, lattioiden, ikkunoiden ja ovien uusiminen, lisälämmöneristys, perustusten korjaus sekä talousrakennuksen purkaminen.

Lupahakemuksessa asia kuvataan seuraavasti: "Laaja peruskorjaaminen ja sisätilojen muutokset. Vähäinen julkisivumuutos: pääsisäänkäynnin rakentaminen rakennuksen vanhaan tyyliin sopivaksi ja 70-luvun tyyliin sopimattoman ja rakennuksen laajennuksen rungon pilanneen sisäänkäynnin purkaminen."

Arkkitehti Veikko Kyanderin suunnittelema rakennus on valmistunut vuonna 1931. Hirsirakenteinen rakennus valmistui alun pitäen kristillisen yhdistyksen rukoushuoneeksi. Vuonna 1975 rukoushuone peruskorjattiin ja siihen rakennettiin lisätiloja. Laajennuksen yhteydessä vanha, siihen saakka hirsipinnalla ollut rakennus vuorattiin puuverhouksella. Vuonna 1981 kirkkoon asennettiin Matti Eerolan rakentamat 6-äänikertaiset urut ja Eeva Rynnäsen veistämä alttariveistos.

Kolin kirkkonakin tunnettu rakennus sijaitsee osoitteessa Ylä-Kolintie 4 ja se on voimassa olevassa Kolin keskusta-alueen asemakaavassa (2023) osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr) kaavamääräyksellä: "Rakennuksia ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen tai rakennelman rakennustaiteen, kulttuurihistorian, taajamakuva ja/tai maisemakuva kannalta merkittävä luonne säilyy. Kohteita koskevista luvanvaraisista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto."

Näkyvällä paikalla sijaitseva kohde sijoittuu Kolin valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA) sekä maakunnallisesti merkittävälle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (ma/km). Kirkon ja seurakuntatalon vieressä on talousrakennus, jossa on alun perin ollut ulko-wc, liiteri ja varastoaitta. Myös tämän rakennus on todennäköisesti arkkitehti Kyanderin suunnittelema. Lisäksi kirkon pihapiirissä on moderni kellotapuli.

Koli-Ahmoaara osayleiskaavan yhteydessä kohteen arvoja perusteltiin mm. seuraavasti: "Rakennus on rakennushistoriallisesti ja historiallisesti arvokas. Kirkko sijaitsee näkyvällä paikalla kyläkuvassa. Se kuuluu 1900-luvun alkupuoliskolla valmistuneiden arvorakennusten Kolin kylän keskustaan muodostamaan kokonaisuuteen. Se erottuu Ylä-Kolintien varressa maamerkkirakennuksena. Kohde on kyläkuvallisesti ja maisemallisesti arvokas sekä itsessään että osana kokonaisuutta."

Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo on tutustunut lausuntopyynnön yhteydessä toimitettuihin asiakirjoihin sekä seurakunnan internetsivuilla esitettyihin suunnitelmiin ja kommentoi korjaussuunnitelmaa sekä muita toimia seuraavasti.

Arvokkaan ja suojellun rakennuksen kunnostustyöt voidaan lähtökohtaisesti nähdä erittäin positiivisena tomena. Seuraavien, kohdekohtaisesti esitettyjen seikkojen osalta museo toivoo suunnitelmiin vielä tarkennuksia ja perusteluja. Ehdotukset nojautuvat mm. kohdetta ja arvokasta aluetta koskeviin kaavamääräyksiin eli rakennuksen ominaispiirteiden ja luonteen vaalimiseen sekä sen arvojen säilyttämiseen.

Hakemustekstistä poiketen museo katsoo rakennuksen julkisivuihin kohdistuvien muutosten olevan enemmänkin merkittäviä kuin vähäisiä.

Lisäksi esimerkiksi rakennustapaselostus, korjaussuunnitelma ja piirustukset antavat osin ristiriitaista tietoa suunnitelluista ratkaisuksista.

Uusi sisäänkäynti, uudet ikkunat ja ovet:

Uuden sisäänkäynnin rakentaminen suoraan kirkkosaliin tulee perustella tarkemmin. Ratkaisun vaikutus (luiskineen) on rakennuksen julkisivuun merkittävä ja sen voidaan katsoa vaikuttavan rakennuksen arvoon heikentävästi. Museo suosittelee tämän osalta suunnitelmien hiomista tai vaihtoehtoista ratkaisua. Myös poistumistietä ja sen sijaintia tulee vielä pohtia.

Ikkunoiden uusimisessa museo ei puolla nyt esitettyä alumiinilista-ratkaisua. Ovien osalta museo suosittelee massiivipuuovia. Perinteiset puuratkaisut soveltuvat suojeltuun arvorakennukseen paremmin ja ovat esimerkiksi asemakaavan suojelu-, aluemarkintä- ja yleismääräysten hengen mukaisia.

Ulkoverhouksen uusiminen ja siihen liittyvät toimet:

Suunnitelmien perusteella ulkoverhouksen uusimisen yhteydessä hirren ulkopintaan lisätään lämmöneriste. Tällä keinolla seinärakenteen toiminta muuttuu ja samalla menetetään massiivihirren hyvät ominaisuudet. Museo suosittelee ulkoverhouksen uusimisen yhteydessä vain tuulensuojan ja tuuletusraon lisäämistä. Nyt esitetyllä ratkaisulla rakennuksen sokkeli ja ikkunat jäävät niin sanotusti syvennyksiin muuttaen rakennuksen nykyisiä mittasuhteita.

Lattioiden uusiminen ja perustusten korjaaminen

Suunnitelmien perusteella kirkkosalin lattia on tarkoitus rakentaa maanvaraiseksi. Tämän osalta museo suosittelee korjaavaa vaihtoehtoa eli nykyisen rakenteen (tuulettuvan alapohjan) korjaamista tai ainakin tämän vaihtoehdon tutkimista. Myöskään hirsien korvaaminen kevytsoraharkoilla ei ole alkuperäisen kirkkosalin kohdalla suositeltava ratkaisu.

Laajennusosan maanvaraisten lattioiden korjaamiseen museolla ei ole huomautettavaa. Lisäksi harkkojen käyttäminen laajennusosassa on rakennusteknisesti perusteltua.

Talousrakennuksen purkaminen:

Talousrakennuksen kuntoon liittyvät seikat sekä perustelut purkamiselle tulee tuoda hakemuksessa esille. Museon näkökulmasta lupaa purkamiselle ei tule myöntää nyt esitetyn perusteella.

Yhteenveto:

Sinänsä kannatettavia peruskorjaussuunnitelmia tulee vielä tarkastella edellä mainitut kommentit huomioiden. Huomiota tulee kiinnittää ennen kaikkea kaavamääräyksiin eli suojellun rakennuksen arvojen säilyttämiseen sekä rakennuksen näkyvään ja keskeiseen sijaintiin Kolin keskustassa. Onnistuneen lopputuloksen saavuttamiseksi muutossuunnitelmien (eritoten julkisivuun vaikuttavien) laadinnassa olisi hyvä hyödyntää arkkitehtiä. Tämä on yleinen tapa arvokkaissa, vaativaa suunnittelua vaativissa kohteissa.

Museo toivoo, että suunnitelluista toimenpiteistä sekä niihin liittyvistä kysymyksistä käytäisiin vielä neuvottelu seurakunnan, suunnittelijan, rakennusvalvonnan ja museoviranomaisen kesken. Yksi vaihtoehto voisi myös olla katselmus kohteella.

Yhteyshenkilönne Pohjois-Karjalan alueellisessa vastuumuseossa ovat intendentti Mikko Westman (mikko.westman@joensuu.fi, puh. 050 305 8408) sekä korjausrakentamisen asiantuntija Teemu Kuivalainen

(teemu.kuivalainen@joensuu.fi, puh. 050 521 2652).

Museonjohtaja Tarja Raninen-Siiskonen

Intendentti Mikko Westman

LIITTEET

Naapurin kuuleminen	1
Julkisivujen väriyssuunnitelma	1
Muu liite	2
Rakennukseen tai sen osaan kohdistuva kuntotutkimus	1
Muu pääpiirustus	2
Lausunto	1
Ote asemakaavasta	1
Ote yleiskaavasta	2
Naapurin huomautus	1
Todistus hallintaoikeudesta	1
Energiatodistus	1
Asemapiirros	1
Hakemus vireilletullessa	1
Hakemus taustajärjestelmään siirrettäessä	1

PÄÄTÖS

Päätän Rakentamislain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten perusteella myöntää luvan sekä vahvistaa esitetyt piirustukset noudatettaviksi seuraavin ehdoin:

Lupamääräykset

Rakennustyötä ei saa aloittaa ennen kuin hankkeelle on hyväksytty:

- VASTAAVA TYÖNJOHTAJA
- KVV-TÖIDEN TYÖNJOHTAJA
- IV-TYÖNJOHTAJA

Rakennustyön aloittamisesta on ilmoitettava ja työn edistymisen mukaan pyydettävä:

- Aloituskokous
- Loppukatselmus

Muut ehdot

- Purkutyön suunnittelussa ja työmenetelmissä sekä purkujätteen käsittelyssä on otettava huomioon asbesti sekä muut haitta-aineet. Purkutyö on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu haittaa ympäristölle.
- Loppukatselmukseen mennessä on toimitettava selvitys jätteen käsittelystä, jätteiden määristä ja niiden loppusijoituspaikoista.
- Rakennusta varten on laadittava käyttö- ja huolto-ohje.
- Rakennustyöstä on pidettävä tarkastusasiakirjaa.

Lieksa 19.09.2025

Jorma Sarkkinen
Rakennustarkastuspäällikkö

Päätöksen antaminen

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on 28.09.2025, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.
Lupapäätöksen viimeinen valituspäivä on 28.10.2025.

Työn aloittaminen

Rakennustyötä ei saa aloittaa ennen kuin lupa on lainvoimainen ja mikäli

lupamääräyksissä on edellytetty vastaavaa työnjohtajaa, on se hyväksytettävä johtamaan rakennustyötä.

Ilmoitus aloittamisesta voidaan tehdä numeroon 04010 44792.

Käyttöönotto

Rakennusta tai sen osaa ei saa ottaa käyttöön ennenkuin se on katselmuksessa käyttöön hyväksytty.

Luvan voimassaolo

Rakennustyö on aloitettava 29.10.2028 mennessä ja saatettava loppuun 29.10.2030 mennessä. Lupa raukeaa mikäli voimassaoloaikaa ei erityisestä syystä pidennetä.

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus on

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön tai muun alueen omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa
- 4) kunnalla
- 5) naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa
- 6) museoviranomaisella, jos päätös koskee kaavan tai lain nojalla suojeltua rakennuskohdetta.

Valitusoikeus on lisäksi toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakentamislupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia. Jos rakentamisluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakentamisluvasta on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.

Valitusaika ja sen alkaminen

Päätös on kuulutettu päätöksestä laaditussa otteessa mainittuna päivänä.

Valitus on tehtävä 37 päivän kuluessa päätöksen kuuluttamisesta.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen

valitusviranomaisen virka-ajan päättymistä.

Päätöksen julkaisupäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä

ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Puhelin: 029 56 42500, asiakaspalvelu 029 56 42502

Faksi: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Virka-aika: 8:00-16:15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- muutosvaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat. Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksen tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu
Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Pöytäkirja
Pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Lieksan kaupungin rakennusvalvonnasta
Käyntiosoite: Pielisentie 3, krs. 1
Postiosoite: PL 41, 81701 Lieksa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@lieksa.fi
Puhelinvaihtelu: 04010 44000
Aukioloaika: ma-pe klo 9.00-15.00